

Nr 423

Av herr **Palme m. fl.**, om användande av en del av det svenska smöröverskottet för den internationella hjälpverksamheten för barn.

I sin skrivelse till Kungl. Maj:t av den 16 april 1958 framhåller jordbruksnämnden att "den reella lösningen" av det föreliggande problemet med smöröverskottet "bör bestå i en reduktion av mjölkproduktionen ned till en nivå som bättre svarar mot de inhemska avsättningsmöjligheterna". Denna "reella" lösning synes endast kunna uppnås genom en rad genomgripande åtgärder som måhända kräver en omprövning av väsentliga delar av vår jordbrukspolitik. Dessa långsiktiga åtgärder skall här icke tagas upp till närmare behandling. Det är uppenbarligen fråga om ting som kräver en ingående prövning och där ett ståndpunktstagande förutsätter mera noggranna undersökningar än som för närvarande föreligger.

Emellertid har från olika håll även framförts, att inför den säsongsmässiga ökning av mjölkproduktionen och därmed smörproduktionen, som är att förvänta under våren och sommaren, åtgärder måste vidtas som omedelbart förbättrar avsättningsmöjligheterna för smöret.

Man har därvid föreslagit en justering av prisdifferensen mellan smör och margarin. En sänkning av smörpriset skulle otvivelaktigt förbättra smörets konkurrenskraft. Den bör därför snarast möjligt vidtas. Däremot vill vi bestämt motsätta oss att en höjning av margarinpriset nu företas. En sådan höjning skulle i oskälig grad belasta de hushåll som huvudsakligen använder margarin.

Man har vidare föreslagit en prisrabattering vid försäljning av smör till allmänna inrättningar. Detta synes vara en välbetänkt åtgärd.

Jordbruksnämnden har beräknat att den föreslagna prisrabatteringen skulle öka smörkonsumtionen med 3 000 ton och att en minskning av prisspanningen mellan smör och margarin med två kronor skulle höja smörkonsumtionen med 10 000 ton. Det bör understrykas, att den senare siffran torde vara en ren gissning. Det synes enligt vår mening finnas en uppenbar risk för att trots de föreslagna åtgärderna ett betydande överskott kommer att kvarstå i sommar och vid början av hösten, icke minst om exportmöjligheterna ytterligare försämras. Detta skulle innebära en svår påfrestning för lagringsmöjligheterna och fara för att smör förfäres. Enligt vår mening finns därför anledning att överväga ytterligare åtgärder för att lindra det aktuella överskottsproblemet.

I vissa länder råder överproduktion på livsmedel. Produktionen är större

än den inhemska konsumtionen och man finner inga köpare på den internationella marknaden. Detta är f. n. fallet med den svenska smörproduktionen. Vi vet samtidigt att majoriteten av världens befolkning lider av undernäring, att hundratusentals människor årligen dör av svält. De uppväxande generationernas hälsa och motståndskraft undermineras i brist på näringsmedel. De länder där hungersnöden är en realitet är också de länder som saknar ekonomiska möjligheter att på världsmarknaden inköpa nödvändiga livsmedel. Detsamma är förhållandet i de flyktingläger i olika delar av världen där oskyldiga människor i årtal lever under fruktansvärda umbäranden, offer för den politiska spänningen i världen. Även här är det barnen som drabbas hårdast.

Vi vill mot denna bakgrund föreslå, att en del av det svenska smöröverskottet måtte kunna användas till förmån för den internationella hjälpverksamheten för barn. I första hand har vi tänkt oss att det skulle ställas till Förenta Nationernas barnorganisations (UNICEF) disposition eller användas av de svenska hjälporganisationer, som nu är verksamma bl. a. i flyktingläger i Nordafrika.

Vi inbillar oss självfallet inte att härigenom reellt kunna lösa några problem vare sig när det gäller den svenska smörproduktionen eller när det gäller Sveriges insatser för att lindra nöden i världen. Vi hyser däremot den bestämda uppfattningen att bättre än att smöret förfäres i brist på lagerutrymmen eller på grund av för lång lagringstid är att ge nödlidande människor stöd.

Enligt vår uppfattning bör för detta ändamål anslås ett belopp av nio milj. kr., vilket torde motsvara cirka 3 000 ton smör eller lika mycket som prisrabatteringen till allmänna inrättningar beräknas medföra i höjd inhemsk smörkonsumtion. Beloppet kan synas stort. Men om motsvarande smörkvantitet förfäres, blir kostnaden för folkhushållet lika stor. Då anser vi Sveriges humanitära traditioner förpliktiga till en insats i den internationella hjälpverksamheten.

Under hänvisning till det ovan anförda får vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte anvisa ett belopp av 9 milj. kr. att, med avlastande av det svenska smöröverskottet, på sätt Kungl. Maj:t finner lämpligt, användas i den internationella hjälpverksamheten för barn.

Stockholm den 21 april 1958

Olof Palme

Knut Johansson

Tage Johansson